

België,
een farmavallei in het hart van Europa

Newsletter

December 2019

België, een farmavallei in het hart van Europa

Voorwoord: België een innovatieve farmavallei in Europa

Deze laatste nieuwsbrief van 2019 staat in het teken van de positie van België als één van de leiders op het gebied van (bio-)farmaceutisch onderzoek in Europa.

[Lees meer](#)

België: 1ste op gebied van investeringen in farmaceutisch Onderzoek en Ontwikkeling in de EU

België vertegenwoordigt slechts 2,2% van de bevolking van de Europese Unie, maar 12,5% van de investeringen in onderzoek en ontwikkeling in de Europese farmaceutische sector.

[Lees meer](#)

België: 3de op gebied van farma tewerkstelling in EU

Er zijn 37.073 personen (direct) tewerkgesteld in de farmaceutische sector in België. Daarmee bekleedt België de derde plaats in de EU op het gebied van farmaceutische tewerkstelling per capita. Bovendien leidt 1 job in de (bio)-farmaceutische sector tot 2,2 bijkomende jobs in andere sectoren.

[Lees meer](#)

Competitiviteit van de Belgische farmaceutische industrie: de analyse van het Federaal Planbureau

Het Federaal Planbureau analyseerde het concurrentievermogen van de Belgische farmaceutische industrie: "Een hightechsector waarvan het concurrentievermogen is verbeterd". Geert Steurs, Chief Economist bij pharma.be, maakt de balans op.

[Lees meer](#)

FarmaStatus: een nieuwe online applicatie over de beschikbaarheid van geneesmiddelen

Begin deze maand lanceerde het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) een nieuwe online-applicatie, FarmaStatus. Dit platform verzamelt gegevens over de onbeschikbaarheid van geneesmiddelen in België. Het platform maakt deel uit van een multidimensionale benadering om oplossingen te bieden voor de onbeschikbaarheid van geneesmiddelen.

[Lees meer](#)

Media

pharma.be meets

Mr. Ajit SHETTY

Chairman of the Observatory
for the Pharmaceutical Industry
Former CEO of Janssen Pharmaceutica

pharma.be meets Ajit Shetty

[Ajit Shetty, voormalig CEO van Janssen Pharmaceutica, is voorzitter van het Observatorium voor de farmaceutische industrie.](#)

Voorwoord: België een innovatieve farmavallei in Europa

Deze laatste nieuwsbrief van 2019 staat in het teken van de positie van België als één van de leiders op het gebied van (bio-)farmaceutisch onderzoek in Europa.

Wist u dat de farmaceutische bedrijven het meest investeren in Onderzoek en Ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen in België, vergeleken met andere EU-lidstaten, per hoofd van de bevolking? Deze, en andere Belgische prestaties op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, werkgelegenheid en export kunt u ontdekken in onze nieuwe brochure "België: een innovatieve farmavallei in Europa".

Om deze positie te vrijwaren, werd twee jaar geleden door de federale regering een 'Observatorium voor de farmaceutische industrie' opgericht. Ajit Shetty, de voormalige CEO van Janssen Pharmaceutica, is de voorzitter van dit Observatorium. Samen met Geert Steurs, chief economist bij pharma.be, belicht hij in deze nieuwsbrief het eerste rapport met aanbevelingen van dit Observatorium. Ook het Planbureau stelde onlangs een analyse van de sector op.

Tot slot komen we terug op de lancering van FarmaStatus, de nieuwe online applicatie die informatie over de beschikbaarheid van geneesmiddelen in België verzamelt en publiek maakt.

België loopt voorop op het gebied van (bio-)farmaceutische innovatie in de Europese Unie. Deze nieuwsbrief is een gelegenheid om terug te blikken op deze uitzonderlijke positie, maar gaat ook in op de uitdagingen van morgen.

Veel leesplezier,

Catherine Rutten
CEO van pharma.be

België: 1ste op gebied van investeringen in farmaceutisch Onderzoek en Ontwikkeling in de EU

België vertegenwoordigt slechts 2,2% van de bevolking van de Europese Unie, maar 12,5% van de investeringen in onderzoek en ontwikkeling in de Europese farmaceutische sector.

Farmaceutische bedrijven investeren het meest in Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) in België in vergelijking met de andere EU-lidstaten (gemeten per hoofd van de bevolking).

Tussen 2011 en 2018 steeg het aandeel van België in de totale farmaceutische O&O investeringen in de EU van 8,5% tot 12,5%.

Belgium:
an innovative pharma valley in Europe

België bekleedt de derde plaats in de EU op het gebied van aantal octrooiaanvragen in de farmaceutische en biotech sector, gemeten per hoofd van de bevolking. In 2018 werden 315 octrooiaanvragen ingediend in ons land. Dat is een stijging met 51,4 procent over de periode 2014-2018.

In België werden daarenboven in 2018 elke werkdag twee nieuwe aanvragen voor klinische proeven ingediend. In combinatie met een hoog niveau van expertise hebben die enorme investeringen in O&O België op de tweede plaats op het Europese podium gezet wat de goedkeuring van klinische studies betreft.

Met een totaal van 3.6 miljard EUR investering (in 2018), investeren (bio-)farmaceutische bedrijven ongeveer 10 miljoen EUR per dag in onderzoek & ontwikkeling van nieuwe therapieën in België.

[Lees hier de brochure.](#)

België: 3de op gebied van farma tewerkstelling in EU

Er zijn **37.073 personen (direct) tewerkgesteld in de farmaceutische sector in België**. Daarmee bekleedt België de derde plaats in de EU op het gebied van farmaceutische tewerkstelling per capita. Bovendien leidt 1 job in de (bio-)farmaceutische sector tot **2,2 bijkomende jobs in andere sectoren**.

In 2018 waren er in België 37.073 personen rechtstreeks tewerkgesteld door de (bio-)farmaceutische sector.

Uit analyses blijkt dat 1 rechtstreekse job in de (bio-)farmaceutische sector leidt tot 2,2 bijkomende jobs in andere sectoren.

Meer dan 2,3% van alle jobs in België staan in verband met de activiteiten van de (bio)farmaceutische bedrijven in ons land. België staat op nummer 3 wat werkgelegenheid in de farmaceutische sector (per hoofd van de bevolking) betreft in de Europese Unie.

[Lees meer hierover, in de brochure.](#)

Competitiviteit van de Belgische farmaceutische industrie: de analyse van het Federaal Planbureau

Het Federaal Planbureau analyseerde het concurrentievermogen van de Belgische farmaceutische industrie: "Een hightechsector waarvan het concurrentievermogen is verbeterd". Geert Steurs, Chief Economist bij pharma.be, maakt de balans op.

In het kader van de activiteiten van het observatorium voor de farmaceutische industrie heeft het Federaal Planbureau (FPB) de competitiviteit van de farmaceutische industrie in Europa geanalyseerd. De resultaten werden gepubliceerd in een gedetailleerd werkdocument dat [hier](#) kan worden geraadpleegd.

Wat de reikwijdte betreft, richtte de studie zich enkel op de productieactiviteiten van de farmaceutische sector. Het was niet mogelijk om de activiteiten van biofarmaceutische bedrijven, voornamelijk actief in Onderzoek & Ontwikkeling (O&O), noch van farmaceutische bedrijven geregistreerd in de distributiesector, op te nemen. Bovendien werd in de studie de periode van 2000 tot 2017 geanalyseerd, maar voor sommige variabelen waren de gegevens slechts beschikbaar tot 2015.

Een productieve, dynamische en winstgevende sector

De studie geeft eerst een statisch en dynamisch beeld van de Belgische farmaceutische industrie in vergelijking met de Belgische economie en de Belgische verwerkende industrie. De Belgische farmaceutische sector blijkt een dynamische, productieve en rendabele sector te zijn, belangrijk voor de Belgische economie vanwege het grote aandeel in de Belgische export en directe investeringen in het buitenland. Het productieproces wordt meer en meer gebaseerd op immaterieel kapitaal (O&O), dat het belangrijkste deel van de kapitaalvoorraad is geworden en op de tewerkstelling van hooggekwalificeerd personeel. Het is de enige Belgische, industriële sector die zijn productiviteit en werkgelegenheid kon verhogen. Op basis van de laatste beschikbare input-outputtabellen is de farmaceutische industrie minder geworteld in de Belgische economie dan de verwerkende industrie als geheel.

België en andere Europese landen als referentie

De studie vormt vervolgens een benchmark met onze drie buurlanden (Duitsland, Frankrijk en Nederland) en 4 andere Europese landen met een sterke farmaceutische industrie (Denemarken, Ierland, Zwitserland en Slovenië). In het algemeen heeft de Belgische farmaceutische industrie haar concurrentiepositie binnen Europa tussen 2000 en 2017 versterkt, vooral in de eerste helft van die periode. Haar aandeel in de toegevoegde waarde van de farmaceutische industrie in de eurozone is toegenomen, evenals haar aandeel in de farmaceutische uitvoer binnen de EU-28, terwijl het aandeel van de binnenlandse vraag dat door de invoer wordt gedekt, tussen 2010 en 2015 - de enige jaren waarvoor vergelijkbare gegevens beschikbaar zijn- is gedaald.

De arbeidskosten per eenheid in de farmaceutische industrie in België zijn tussen 2000 en 2017 gedaald, voornamelijk dank zij de toegenomen productiviteit. Alleen Nederland presteerde even goed. In termen van bruto-exploitatietoets, uitgedrukt als percentage van de toegevoegde waarde, neemt de Belgische farmaceutische sector een intermediaire positie in. De Deense sector is over het algemeen de meest rendabele.

Het niet-kostenconcurrentievermogen, dat betrekking heeft op de mogelijkheid van ondernemingen om hun producten onafhankelijk van prijs- of kostenelementen te verkopen, is moeilijker te meten, maar werd beoordeeld aan de hand van verschillende indicatoren. Zo is bijvoorbeeld het aandeel van innovatieve bedrijven in de Belgische, farmaceutische industrie op vlak van producten, processen en organisatie aanzienlijk toegenomen tussen de Eurostat-enquête van 2012 en de laatste in 2016. Hetzelfde geldt voor

het aandeel van innovatieve bedrijven in de omzet. De decompositie van de productiviteitsgroei illustreert verder de toename van de totale factorproductiviteitsgroei, die veel hoger ligt dan die van de Belgische, verwerkende industrie in haar geheel en die kan worden gekoppeld aan o.a. technologische vooruitgang en organisatorische veranderingen.

Beschikbaar stellen van middelen voor O&O

Een ander hoofdstuk focust op de factoren die de competitiviteit van de Belgische, farmaceutische sector beïnvloeden. Wat de algemene, economische aantrekkelijkheid betreft, presteert de Belgische economie het zwakst in vergelijking met de Europese referentielanden. Verschillende sectorspecifieke factoren zijn daarentegen gunstig voor de Belgische, farmaceutische sector. Het mobiliseren van middelen voor innovatie in het bijzonder is zeer dynamisch in de Belgische, farmaceutische industrie, zowel op vlak van arbeid, met 25% van de werknemers die tewerkgesteld zijn in O&O, als op vlak van kapitaal, met hoge en toenemende investeringen in immateriële activa. De tarieven van de vennootschapsbelasting en de socialezekerheidsbijdragen zijn hoog in vergelijking met de geselecteerde referentielanden. De Belgische, farmaceutische industrie krijgt echter aanzienlijke overheidssteun, in het bijzonder voor haar O&O-activiteiten. Van de referentielanden zijn deze directe en fiscale stimuleringsmaatregelen alleen hoger in Frankrijk.

Een belangrijke speler in de Belgische economie

Het FPB besluit dat de farmaceutische industrie van groot belang is voor de Belgische economie in de overgang naar een hightech kenniseconomie. Het behoud van haar concurrentievermogen en attractiviteit is daarom van groot belang. De uitdagingen voor de toekomst zijn de strijd om talent, in het bijzonder voor O&O- en ICT-personeel, de nood aan meer samenwerking tussen industrie en universiteiten en de versterking en verankering van het Belgische, innovatieve, farmaceutische ecosysteem. Gunstige O&O-stimulansen in België verdienen ook aandacht, mochten ze in een Europese context moeten worden gerationaliseerd. Hoewel deze niet sectorspecifiek zijn, is de Belgische, farmaceutische sector een belangrijke begunstigde, dank zij de grote investeringen in O&O.

FarmaStatus: een nieuwe online applicatie over de beschikbaarheid van geneesmiddelen

Begin deze maand lanceerde het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) een nieuwe online-applicatie, [FarmaStatus](#). Dit platform verzamelt gegevens over de onbeschikbaarheid van geneesmiddelen in België. Het platform maakt deel uit van een multidimensionale benadering om oplossingen te bieden voor de onbeschikbaarheid van geneesmiddelen.

De onbeschikbaarheid van geneesmiddelen is een complexe materie en pharma.be deelt ten volle de bezorgdheden hieromtrent. Ook voor pharma.be geldt dat elke onbeschikbaarheid er één te veel is.

Een eerste stap in het zoeken naar oplossingen is inzicht krijgen in de omvang en de oorzaken van onbeschikbaarheden. Daarom melden bedrijven sinds een aantal jaar proactief de onbeschikbaarheden bij het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

Een multisectorale aanpak

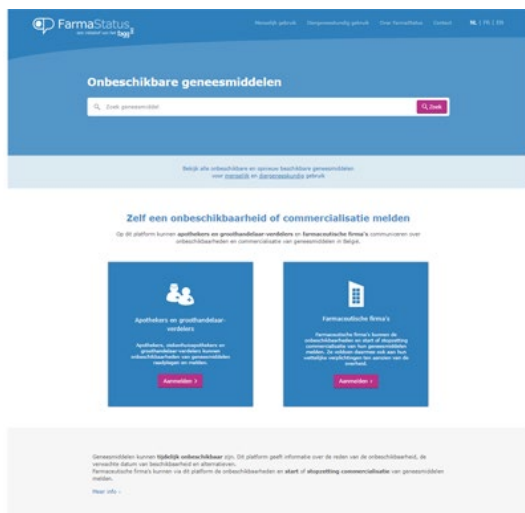
Het FAGG investeerde in een veelzijdige aanpak van de problematiek van onbeschikbare geneesmiddelen met zowel acties op het terrein als wetgevende initiatieven. De meeste recente ontwikkeling is de online applicatie FarmaStatus.

"Het geneesmiddelenagentschap werkt hard om de impact van een onbeschikbaar geneesmiddel voor de patiënt te beperken. Essentieel is een correcte, actuele informatie. Met FarmaStatus maken we die beschikbaar voor alle betrokkenen op een zeer gebruiksvriendelijke manier. Met deze moderne dienstverlening helpen we onze patiënten, gezondheidszorgbeoefenaars en farmaceutische industrie", zegt Xavier de Cuyper, administrateur-generaal van het FAGG.

Een veelzijdige applicatie

Patiënten kunnen in de applicatie opzoeken of hun geneesmiddel beschikbaar is en kunnen zich registreren om per e-mail op de hoogte te blijven over de onbeschikbaarheid van een specifiek geneesmiddel. De applicatie geeft ook informatie over de reden van de onbeschikbaarheid en de impact ervan. Voor kritieke onbeschikbaarheden worden er ook extra aanbevelingen gegeven zoals alternatieven of prioritaire indicaties.

Apothekers en groothandelaars-verdelers kunnen via de applicatie rechtstreeks contact opnemen met de vergunninghouder (dit is het producerende bedrijf) of parallel-distributeur wanneer ze vermoeden dat een geneesmiddel onbeschikbaar is. Het FAGG volgt deze meldingen en is zo beter op de hoogte van de situatie op het terrein.

Vergunninghouders en parallel-invoerders zijn verplicht om wijzigingen over de beschikbaarheid van geneesmiddelen te melden. Dat kan voortaan heel eenvoudig via de applicatie.

Voor Ann Adriaensens, secretaris-generaal van pharma.be, is FarmaStatus een grote stap vooruit. *"Het is noodzakelijk dat alle betrokkenen onderkennen dat onbeschikbaarheden een multistakeholderthema is"*.